

Solucionari de juliol 2015

Opció A: Carme Riera, *Te deix, amor, la mar com a penyora*, Barcelona: Planeta, 1997, p. 41 (1a ed. 1975).

1. Comprendre el text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: La mort/ La mort d'un desconegut/ La incertesa de les causes de la mort

Parts bàsiques del text:

Primera part: S'introduceix la situació.

-Primer paràgraf (línies 1-4): Aparició d'un cadàver vora mar i descripció del cos.

Segona part: Presència de la policia, nota de l'assassí i intervenció del forense.

-Segon paràgraf (línies 5-7): Arribada de la policia i de l'ambulància. Hi ha una nota a la butxaca del mort.

-Tercer paràgraf (línies 8-11): Transcripció de la nota.

-Quart paràgraf (línies 12-13): Intervenció del forense.

Tercera part: La notícia es difon.

-Cinquè paràgraf (línies 14-15): Canvi d'escenari i del temps de l'acció. La notícia apareix als mitjans de comunicació. Es considera un crim polític.

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]

Resposta semioberta.

c) Identifica les veus del discurs presents al text. [0'5 punts: 0'125 per cada veu. Si s'identifiquen les dues veus principals, la del narrador i la de l'assassí, la resposta ja es compta com a completa]

Hi ha la veu del narrador omniscient als dos primers paràgrafs, que explica la història en tercera persona.

Tenim la veu del redactor de la nota, transcrita al tercer paràgraf. S'expressa en primera persona.

Al quart paràgraf, hi ha, de bell nou, la veu del narrador en tercera persona. S'hi incorporen, a més, en estil directe les paraules del forense (la veu del forense) quan confirma la mort de la persona trobada. Al cinquè paràgraf, també apareix el narrador en tercera persona, el qual reproduceix en estil indirecte la informació que difonen els mitjans de comunicació sobre la recompensa i el caràcter polític que té la mort, segons el govern.

d) Identifica la tipologia textual d'aquest text i justifica almenys amb dues característiques la teua resposta. [0'5 punts: 0'25 per la tipologia textual; 0'125 per tret]

És un text narratiu que inclou seqüències descriptives. Presenta una estructura narrativa clara i clàssica: plantejament (aparició del cos a la platja), nuc (el misteri sobre les causes de la mort, en bona mesura accentuat pel contingut de la nota) i desenllaç (es fa saber que potser ha estat un assassinat polític).

Algun tret remarcable d'aquesta mena de textos observable ací pot ser: *a)* la seqüència narrativa és marcada per la successió cronològica dels fets; *b)* hi ha un narrador omniscient que presenta l'acció en tercera persona; *c)* hi ha personatges i es reporten les accions, els pensaments o les paraules d'aquests, bé de manera directa (text reproduït i escrit en primera persona per algú implicat en els fets; mots del forense) bé indirecta (desenllaç de la història per mitjà de la reproducció en estil indirecte de l'opinió dels mitjans de comunicació i del govern); *d)* l'acció es presenta en passat (sobretot, passat i imperfet d'indicatiu); *e)* les seqüències descriptives estan al servei de la progressió narrativa. Així, la descripció del cos se situa en la primera part de text, on hi ha el plantejament de l'acció; a més, s'incorporen tres descriptius de la víctima dins la nota en què s'evoca el moment de la seua mort.

La incorporació directa de la nota trobada a la butxaca del mort permet augmentar la versemblança de l'acció, descriure l'estat d'ànim del possible causant d'aquesta mort i dels seus motius. És un mitjà també en la progressió narrativa.

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25. El descompte d'aquesta pregunta no pot incidir en altres preguntes]

1. *mig enterrat* (línia 1): sonora
2. *poc* (l. 2): oberta
3. *platja* (l. 2): sonora
4. *les entreteles* (l. 6): sonora

b) Torna a escriure les frases següents substituint els elements subratllats a cadascuna pel pronom feble adequat: [1 punt: 0'25 per ítem]

1. Duia un vestit blau marí (línia. 2): *En duia un*
2. El posaren sobre una llitera (l. 5): *L'hi posaren*
3. Buscaven la cartera (l. 6): *La buscaven*
4. Sé que era l'única manera de despertar la seva consciència (l. 11): *Ho sé*

c) Digues el significat que adquiereixen aquestes paraules al text o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. *nins* (línia 1): 'Persona que està en els primers anys de la vida'; *xiquets; infants; nens.*
2. *duia* (l. 2): 'Anar carregat (amb alguna cosa), anar (amb alguna cosa) damunt'; *portava.*
3. *malgrat* (l. 10): 'Sense que ho impedisca l'oposició d'algú o d'alguna cosa'; *a pesar de, tot i.*
4. *dictaminà* (l. 12): 'Emetre dictamen, un judici, una opinió'; *conclogué, decidí, jutjà, proclamà, afirmà, resolgué.*

3. Expressió i reflexió crítica

a) Descriu les tendències més rellevants de la poesia en el període que va des de la postguerra fins a finals dels anys 70. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

b) Redacta un text de característiques semblants al de Carme Riera, sobretot quant al registre, a la tipologia i als recursos expressius. Cal que reflectisca una situació similar a la plantejada pel text; pots inspirar-te en una pel·lícula, en un conte o en una novel·la, en una notícia de premsa que coneixes o en la teua pròpia imaginació. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

En els apartats de **Comprendre el text i d'Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responden amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/qüestio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: Castello, sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.

1. Comprendre el text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: La preservació de la diversitat lingüística/ El paper dels parlars de llengües majoritàries en la preservació de la diversitat lingüística/ La minorització lingüística.

Parts bàsiques del text:

Primera part: Introducció.

-Primer paràgraf (línes 1-6): Introduceix el tema de la diversitat lingüística.

Segona part: Desenvolupa l'argumentació.

-Segon paràgraf (línes 7-12): Dificultats de preservar la diversitat i la supervivència de les llengües amb pocs parlants.

-Tercer paràgraf (línes 13-15): Exemplificació de llengües que s'han expandit en els darrers segles.

-Quart paràgraf (línes 16-20): Posa en dubte que l'expansió de les llengües colonials facilita la comunicació. Per a evitar la submissió de les llengües amb menys parlants, cal un canvi de perspectiva.

Tercera part: Trau conclusions.

-Cinquè paràgraf (línes 21-27): La preservació de la diversitat no depèn tan sols dels parlants de llengües subordinades: cal la col·laboració i el compromís dels usuaris de les llengües majoritàries.

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]

Resposta semioberta.

c) Indica el registre del text (formal/informal) i assenyala almenys un parell de trets del text que caracteritzen aquest registre. [0'5 punts: 0'25 pel registre; 0'125 per tret]

Es tracta d'un text escrit en un registre formal. Trets: *a)* és un registre propi dels articles d'opinió, gènere a què pertany el text, proper a l'assaig; *b)* incorpora termes d'especialitat, concretament de la sociolingüística (disciplina dins la qual s'inclou el text): *llengües minoritàries, diversitat lingüística, llengües subordinades, ecolingüístic, sociolingüista*; *c)* fa servir la modalitat estàndard, com es palesa en el fet que (llevat del subjuntiu en *-i*) no hi ha trets que marquen diatòpicament el text, i en el fet que el lèxic i la fraseologia predominants són de l'àmbit general (*tenim en compte, inclou, milió, milers, doncs, dades, combatre, escampat*, etc.); *d)* inclou lèxic amb un grau de formalitat mitjà-alt (*evident, anomalia, fenomen, submissió, imprescindible, profund, dinàmica, restabliment, atribueix*, etc.); *e)* hi ha estructures sintàctiques complexes (oracions compostes i llargues); *f)* presenta una estructura característica dels textos argumentatius als quals sol correspondre un grau de l'elaboració lingüística i conceptual elevat.

d) Identifica la tipologia textual d'aquest text i justifica almenys amb dues característiques la teua resposta. [0'5 punts: 0'25 per la tipologia; 0'125 per tret]

Es tracta d'un text argumentatiu. Trets: *a)* presenta una estructura característica: introducció del tema objecte d'argumentació, presentació dels arguments i dels punts de vista, i conclusió; *b)* té una finalitat específica: generar un canvi en les idees i en el comportament dels lectors; *c)* apareix en un mitjà i s'inclou dins un gènere característics (premsa escrita i columna d'opinió); *d)* fa servir recursos en què es fonamenta l'argumentació també característics: dades numèriques preses de fonts acreditades i interpretació d'aquestes dades d'acord amb la tesi de l'autor, arguments d'autoritat (l'opinió d'un sociolingüista reconegut), reproducció d'opinions que volen ser rebutades, interrogants i apel·lacions que conviden el lector a la reflexió, etc.; *e)* l'autor no amaga el seu compromís amb la tesi: la tria i l'ús dels arguments es fa en funció de la tesi presa, hi ha expressions i recursos formals de caràcter modalitzat (*és evident* (l. 3), les cometes que accompanyen el mot

normal (l. 3), “només 23 llengües” (l. 4), “Allò que anomenem llengües minoritàries” (l. 5), “Com es pot combatre aquesta desproporció?” (l. 8), la primera persona del plural inclusiva (*necessitem*, l. 26), etc.).

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25. El descompte d'aquesta pregunta no pot incidir en altres preguntes]

1. les *dades* (línia 1): sonora
2. inclou (l. 2): oberta
3. que és (l. 3): s'elideix
4. segons (l. 4): tancada

b) Substitueix aquests connectors que apareixen dins del text per uns altres connectors de la llengua que aporten un sentit equivalent. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. *doncs* (línia 5): *per tant, en conseqüència, en conclusió*
2. *perquè* (l. 9): *a fi que, per tal que, amb l'objectiu que*
3. *si bé* (l. 10): *encara que, per bé que, tot i que, malgrat que*
4. *però* (l. 17): *no obstant això, això no obstant, així i tot, emperò*

c) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules (o expressions) al text o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. *dades* (línia. 1): ‘En una investigació matemàtica, element conegit a partir del qual han de deduir-se els elements desconeguts’, ‘Quelcom donat o admès, allò sobre què és fundat un argument, una inferència, un sistema’; *informacions, nombres, xifres, elements, percentatges*
2. *anomalia* (l. 6): ‘Irregularitat, manca de conformitat a una regla general’, ‘Cosa anòmala’; *irregularitat, cosa irregular, cosa anòmala, cosa estranya o rara, desviació*
3. *en vista de* (l. 7): ‘Considerant, atenent’; *ateses, tenint en compte*
4. *a l'abast* (l. 9): ‘En disposició d'ésser abastat’; *abastables, propers, immediats, que poden ser abastats*

3. Expressió i reflexió crítica

a) Explica en quina mesura la narrativa curta de Quim Monzó reflecteix la societat contemporània i amb quins recursos literaris ho fa. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

b) Els valencians vivim en una situació sociolingüística propera a la descrita pel text del Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades (Grup GELA). Explica-ho redactant un text de característiques semblants a aquest, sobretot quant al registre, a la tipologia i als recursos expressius. Cal que aprofites tot el que has estudiat sobre el tema que planteja el text. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

En els apartats de **Comprendió del text i d'Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responden amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors grammaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/quèstio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: *Castello*, sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.